

کافه
خاطره صبا؛
گفت‌وگو با
عبدالله اسفندیاری
مدیر اسبق بنیاد
سینمایی فارابی

دهه شصت و هفتاد فارابی پناهگاه سینمای ایران بود

عده‌ای برای خودشان خاطره‌سازی می‌کنند

در کدام محله به دنیا آمدید؟

در محله امامزاده قاسم شمیران و حوالی گلاب دره به دنیا آمدم. دوران دبیرستان را در مدرسه علوی گذرانیدم.

آیا منشأ اندیشه‌های دینی شما آموزه‌های مدرسه علوی است؟

خانواده‌ام مذهبی بودند و به همین دلیل من را برای تحصیل به علوی بردند. در علوی با خیلی از دوستان صاحب نام آشنا شدم.

چه نام‌های؟

مجتبی طالقانی و به وسیله ایشان با آیت الله طالقانی آشنا شدم و به مسجد هدایت می‌رفتم. دکتر نهاوندیان (رئیس دفتر دکتر رئیسی)، حسین صفار هرندی و...

آیا آموزه‌های نهضت ملی هم در تفکرات شما جای داشت؟

بدیهی است در آن دوره مصدق به عنوان یک نماد ملی گرا و قهرمان بود و تحت تاثیر این اندیشه‌ها قرار گرفتم. در دوران دبیرستان فعالیت‌های سیاسی‌ام آغاز شد و بعد از گرفتن دیپلم ادبی در رشته جامعه‌شناسی وارد دانشگاه تهران شدم.

جامعه‌شناسی را بر اساس چه نیازی انتخاب کردید؟

بر اساس آموزه‌های دکتر علی شریعتی انتخاب کردم.

از آشنایی با دکتر شریعتی و ورود به حسینیه ارشاد بگویید....

در دوران دبیرستان به حسینیه ارشاد رفت و آمد داشتم و در کلاس‌های دکتر شریعتی حضور پیدا کردم و شیفته منش و افکارشان شدم. در آن زمان گروه فوق برنامه‌ای راه اندازی شد و جمعه‌ها کلاس‌های دکتر شریعتی پر و خیابان شریعتی هم شلوغ می‌شد. از اقصی نقاط تهران و برخی شهرهای نزدیک به این کلاس‌ها می‌آمدند. تئاتر و نمایشگاه نقاشی و سایر فعالیت‌های هنری هم به موازات این کلاس‌ها دایر بود.

آیا با محمد علی نجفی و مهندس هاشمی طباطبائی در حسینیه ارشاد آشنا شدید؟

بله، نجفی در همان دوران نمایش سربداران را با بازی من، هاشمی طباطبائی اجرا کرد. میر حسین موسوی و برادرش در آنجا فعالیت می‌کردند.

آیا با آقای میناچی هم ارتباط داشتید؟

ایشان از مدیران حسینیه بودند و بعد از اجرای سربداران حسینیه ارشاد را تعطیل کردند و ایشان تعریف می‌کرد. موقعی که رفته بود ساواک علت تعطیلی را جویا شود. پاسخ شنیده بود که از این سربداران تو خون می‌چکد.

آیا ساواک با شما برخوردی نداشت؟

نه، با ما کاری نداشتند. اما در تظاهراتی که برای تعطیلی حسینیه ارشاد در همان حوالی انجام شد برادرم امیر دستگیر شد و یک ماهی زندان بود.

از تشکیل گروه سمرقند بگویید؟

تمام کارهای فوق برنامه حسینیه ارشاد در دفتر ساختمانی سمرقند طراحی می‌شد. مهندس نجفی، مهندس عبدالعلی بازرگان، میر حسین موسوی، مهندس نقره کار، مهندس هندی، شهید حسن آلاذپوش اعضا سمرقند بودند و حسن آلاذپوش عمومی محمد آلاذپوش مدیر فیلمبرداری سینمای ایران بود.

آیا حضور در سمرقند برایتان بازده مالی هم داشت؟

درآمدی نداشت. برای مهندسين موسس درآمد داشت و برای ما در حکم پاتوق بود.

در آن دوران چند نمایش در حسینیه ارشاد روی صحنه بردید؟

پنج نمایش روی صحنه بردیم. در یکی از نمایش‌ها که برای کودکان بود برادرم و محمد آلاذپوش هم بازی داشتند.

احمد محمد اسماعیلی
گفت‌وگو

سینمای نوین بعد از انقلاب، حیاتش را مدیون تلاش‌های بسیاری است. یکی از این نام‌ها عبدالله اسفندیاری است که در اواخر دهه ۶۰ و ۷۰ توانست به همراه محمد بهشتی، سینمای ایران را در بنیاد سینمای فارابی شکل دهد و تولیدات را هدفمند کند. اسفندیاری علاوه بر تبحر در مدیریت، بازیگری توانمند نیز هست که مخاطب بازی خوبش را در «کیف انگلیسی» به یاد دارد. او تهیه‌کننده تعدادی از فیلم‌های استنادار سینمای ایران از قبیل «ستاره‌ها»، «دخیل» و «خواب لیلا» بوده است. اسفندیاری در این چند دهه، مناصبی نظیر مدیر گروه فیلم و سریال تلویزیون، عضویت در هیئت مدیره خانه سینما، عضو شوراهای تخصصی وزارت ارشاد و مدیر بخش معناگرای فارابی داشته است. با او مروری داریم بر دوران کاری‌اش.